

Zpráva o případech, v nichž nebylo dosaženo nápravy ani postupem podle § 20 zákona o veřejném ochránci práv

Podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. b) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, informuji Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o případech, v nichž se mi nepodařilo dosáhnout dostatečných opatření k nápravě ani cestou vyrozumění nadřízeného úřadu či vlády nebo informováním veřejnosti o zjištěních ze šetření podle § 20 zákona o veřejném ochránci práv.

A. Ministerstvo vnitra mi brání v šetření tím, že v rozporu se zákonem odmítá předložit vyžádané písemnosti (sp. zn. [3/2019/SZD](#))

Ministerstvo vnitra tvrdilo, že žádosti stěžovatelů o udělení státního občanství zamítlo na základě stanovisek policie nebo zpravodajských služeb obsahujících utajované informace. Přes opakované výzvy mi odmítlo stanoviska zpřístupnit. Nezpochybnilo mé zákonné oprávnění seznamovat se s utajovanými informacemi. Tvrdilo však, že stanoviska nepotřebují pro výkon své funkce.

Veřejný ochránce práv je oprávněn a povinen posoudit jednání a rozhodnutí správních úřadů včetně Ministerstva vnitra. Tuto povinnost nemůže splnit bez možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. Ochránce při šetření nehodnotí podkladové stanovisko, ale pouze to, zda stanovisko existuje a jak s ohledem na jeho konkrétní obsah úřad rozhodl.

Za účelem odstranění překážek výkonu pravomoci veřejného ochránce práv jsem vládě navrhla, aby ministru vnitra uložila

1. zpřístupnit veřejné ochránkyni práv písemnosti vyžádané pro účely šetření vedených pod sp. zn. 7064/2017/VOP/MV a 4764/2018/VOP/MV, a to do 31. března 2019;
2. zajistit dodržování povinnosti Ministerstva vnitra podle § 15 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv a zpřístupnit veřejnému ochránci práv při jeho šetření veškeré podklady pro vydání rozhodnutí v řízení o žádosti o udělení státního občanství České republiky, včetně stanovisek Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky obsahujících utajované informace.

Vláda vzala dne 4. března 2019 mé vyrozumění na vědomí a s nezákonným postupem Ministerstva vnitra vyslovila souhlas.¹

Jednání ministerstva schvalované vládou považuji za závažný nezákonný zásah do činnosti veřejného ochránce práv. **Ochránce představuje jeden z kontrolních mechanismů Poslanecké sněmovny, jenž nyní nemůže fungovat – nemůže plnit svou povinnost prověřovat jednání správních úřadů.** Žadatelé o udělení státního občanství nyní nemají

1 [Usnesení vlády](#) ze dne 4. března 2019 č. 152.

žádný prostředek obrany. Ke stanovisku, v jehož důsledku neuspěli, sami nemají přístup a rozhodnutí v těchto věcech jsou dosud vyloučena ze soudního přezkumu.

B. Poutání obviněného při zdravotnické eskortě (sp. zn. [5630/2018/JM](#))²

Vazebně stíhaný stěžovatel byl převezen do nemocnice mimo vazební věznici, kde podstoupil náročné vyšetření. Během eskorty i vyšetření měl nasazen poutací opasek a nožní pouta. Přímo v ordinaci byli přítomni dva příslušníci Vězeňské služby. Takto rozsáhlé použití donucovacích prostředků Vězeňská služba nebyla schopna zdůvodnit individuálními okolnostmi případu stěžovatele (např. chování stěžovatele ve vazbě, závažnost trestné činnosti, zhodnocení rizika útěku apod.). Ředitel věznice odkázal na vnitřní předpis, který stanovil, že donucovací prostředky budou použity vždy, během vyšetření je lze sejmout, jen pokud je to nezbytné. Nesouhlasil ani s tím, že by musel stěžovateli umožnit osprchovat se před lékařským vyšetřením i bez žádosti.

Vězeňská služba může použít donucovací prostředky při eskortě mimo věznici a během lékařského zákroku v civilním zdravotnickém zařízení jen tehdy, je-li to nezbytné. Vnitřním předpisem Vězeňské služby nelze stanovit, že se některé donucovací prostředky (pouta, poutací opasek) použijí vždy, bez ohledu na individuální okolnosti případu.

V případě stěžovatele nebyla dostatečně individuálně vyhodnocena nezbytnost konkrétních donucovacích prostředků. Možnost osprchovat se před lékařským vyšetřením mají mít osoby ve věznici, aniž o to musejí požádat.

Ředitel věznice ani generální ředitel Vězeňské služby s těmito závěry nesouhlasili, generální ředitel odmítl změnit vnitřní předpis.

V Brně dne 23. dubna 2019

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

² [Zpráva o šetření, závěrečné stanovisko, vyrozumění nadřízeného úřadu.](#)